

כלוב דגים הנע עם זרמי הים. טכנולוגיה חדשנית המשמשת בחופי הוואי | Kampachi Farms LLC ©



## הרפורמה במערכת התכנון בישראל - בין חברה לסביבה

ענף החקלאות הימית העולמי נמצא בגידול מתמיד בשנים האחרונות עקב שילוב של מספר רב של גורמים, כגון: התדלדלות דגת הים בכלל הימות והאוקיינוסים (למרות התפתחויות טכנולוגיות כמות הדגה הנידוגה נשארת פחות או יותר קבועה, 80 מיליון טונות בשנה); גדילה מתמשכת של אוכלוסיית העולם, הגוררת דרישה גוברת לאספקת חלבון מן החי; חיפוש אחר מקורות מזון בריאים יותר; הבנה הולכת ומעמיקה ביחס להשפעות החקלאות הקונבנציונלית על המערכות האקולוגיות ביבשה. ישראל אינה שונה מהמגמה העולמית - ענף הדיג בים התיכון לחופי ישראל נמצא בתהליך של קריסה.

גידול מתועש של דגים בים מעורר חששות באשר להשפעתו על הסביבה הימית. החששות הם מהשפעה מקומית - בעיקר כתוצאה משחרור מוגבר של חומרים מזינים למים (ממזון הדגים ומהפרשותיהם), ומהשפעה על מערכות אקולוגיות במרחק רב, עקב העובדה שרוב הדגים המגודלים בכלובי הדגים הם טורפים, הניזונים בעיקר מדגי ים אחרים שנידוגו לשם כך.

החקלאות הימית בישראל נעשית בחוות דגים בתוך נמל אשדוד ובחווה בים הפתוח מול אשדוד. היקפי הפעילות נמוכים (כ-2,000 טונות בשנה) בהשוואה לגידול דגים בבכרות יבשתיות (כ-18,000 טונות בשנת 2010), ובוודאי שביחס לכמות הדגים המיובאת לארץ (בין אם קפואים ובין אם טריים [47,000 ו-7,000 טונות בשנת 2010, בהתאמה]).

כיום נעשה רוב גידול הדגים בישראל סמוך לחוף. משרד החקלאות ופיתוח הכפר מתכנן להרחיב את פעילות ענף החקלאות הימית, בעיקר בים הפתוח. זאת בעיקר בגלל הקושי באיתור שטחים פנויים משימושים אחרים בקרבת החוף, ומאחר שהזרמים בים הפתוח גורמים להרחקה טובה יותר של מזהמים מכלובי הדגים.

המשתתפים בדיון שבדפים הבאים מציגים את תרומת הענף, מאירים בעיות קיימות ופוטנציאליות בתהליכי הגידול, ואף מציעים פתרונות אפשריים. אנו מקווים שקריאת העמדות השונות תעזור לקוראים לגבש עמדה מושכלת ביחס לעתיד החקלאות הימית לחופי ישראל.